

Önsöz

GELİŞMELER IŞIĞINDA YAYIN İLKELERİNDE BAZI DEĞİŞİKLİKLER

Teknik Dergi Yayın Kurulu'nun son toplantısında, bilimsel dergi yayıncılığında son yıllarda gerçekleşen bazı gelişmeler gözden geçirilmiş ve Teknik Dergi yayın ilkeleri bu gelişmeler ışığında yeniden değerlendirilmiştir. Teknik Dergi'ye daha sağlıklı bir tanım ve işlev kazandırmak amacıyla, ötedenberi uygulanagelen bazı ilkelere bazı küçük değişiklikler, bazı ayarlamalar yapılmasının yararlı olabileceği kanısına ulaşılmıştır. Kurul'da kararlaştırılan ve bundan sonra uygulanacak olan yaklaşım bu önsözde kısaca özetlenerek Teknik Dergi okurlarının ve yazarlarının bilgisine sunulmaktadır.

Bilindiği gibi, Teknik Dergi'nin yayımlanmaya başladığı günden beri "özgünlük" kavramına büyük önem verilmiş, yalnızca "özgün bilimsel çalışmaları" yansıtan yazılara yer verilmesine özen gösterilmiştir. Ne var ki, "özgünlük" kavramının tek ve basit bir tanımı bulunmadığından, Teknik Dergi'nin özgünlük anlayışı, günün koşulları doğrultusunda, zaman zaman belli ölçüde esnekleştirilmiş ya da katılaştırılmıştır. Son 10-12 yılda oldukça katı bir yaklaşım benimsenmiş, Türkçe veya yabancı dilde, dergi yazısı ya da konferans veya çalıştay bildirisi biçiminde yayımlanmış olan bir çalışmanın özgünlüğünü yitirdiği kabul edilmiştir. Bu doğrultuda, yazının her bir yazarından böyle bir durum bulunmadığı yolunda imzalı taahhütname alınmıştır.

Dünyada yayımlanan bilimsel dergi sayısında son yıllarda görülen artış ve elektronik yayıncılıktaki gelişmeler, özgünlük ilkesinin genellikle biraz daha esnek biçimde uygulanır olmasına yol açmıştır. Örneğin, inşaat mühendisliği alanındaki birçok saygın bilimsel dergi, eğer konferans bildirisinde sunulan çalışma geliştirilmiş ve dergi yazısı niteliğinde yeniden düzenlenmişse, konferans bildirisi dağıtımının konferans katılımcılarıyla sınırlı olduğunu da göz önünde tutarak, yazıyı özgün saymakta ve işleme koymaktadır.

Bu gelişmeler ışığında, Teknik Dergi'nin de yukarıda açıklanan katı anlayışını değiştirmesinin ve konferansta sunulan çalışmanın geliştirilmiş ve dergi yazısı niteliğinde yeniden düzenlenmiş olması koşuluyla, konferans bildirisini engel görmeden, Türkçe veya yabancı dilde bir dergi yazısı olarak yayımlanmış olmayan bir çalışmanın "özgün" sayılması ilkesini benimsemesinin doğru olacağı kanısına, uzun tartışmalar sonucunda ulaşılmıştır. Bu ilke kararı doğrultusunda, 30 Nisan 2014 gününden sonra Teknik Dergiye ulaşacak yeni yazılar bu anlayış çerçevesinde işlem görecektir. Bu tarihten önce Dergi'ye ulaşılmış olan yazılar ise eski kurallar çerçevesinde değerlendirilecektir.

Öte yandan, yeni bir teknikle çözümlenmiş olması bakımından, "özgün" sayılabilecek olan, ama ne bilime ne uygulamaya bir yenilik ya da ilerleme getirmeyen çalışmaların, Teknik Dergi "özgünlük" anlayışı dışında tutulması ilkesinin sürdürülmesi konusunda, Yayın Kurulu tam bir görüş birliği içindedir. Bu nedenle, bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da, "özgünlük" kapsamı içinde, çalışmanın ya yeni bilgi üretmiş olması veya varolan bilgiye yeni bir boyut kazandırmış olması, ya da yeni bir yöntem geliştirmiş veya bilinen bir yöntemi elle tutulur bir ölçüde ilerletmiş olması koşulu aranacaktır.

Tartışma yazılarına ve bunlara verilen yazar yanıtlarına Teknik Dergi başından beri önem vermiş, tartışma yazılarını övgü ve takdirle karşılamıştır. Ülkemizde bir görüşe ilişkin olumlu ya da olumsuz eleştiri ve önerilerin yazılı olarak ortaya konulması pek yaygın olmadığından, Teknik Dergi’de bu uygulama dilenen ölçüde yaygınlaştırılmamıştır. Zaman zaman alınan tartışma yazıları da gerek uzunluk, gerek içerik, gerek dil bakımından amaçlanan ölçülerin dışına çıkabilmektedir. Bu gibi durumlarda, tartışma yazılarının ve yazar yanıtlarının kabul edilebilir niteliğe kavuşturulabilmesi Yayın Kurulu’nu gereksiz ölçüde uğraştırmaktadır. Bu sorunu Tartışıp değerlendiren Yayın Kurulu, Teknik Dergi arka iç kapağında verilen yazım kurallarına, tartışma yazıları ile ve yazarın yanıtı ile ilgili kuralları özetleyen birer madde eklenmesine karar vermiştir. Yazım kuralları, bu konuda benimsenen ilkeleri yansıtacak biçimde genişletilecektir.

Teknik Dergi’ye ulaşan bir yazı, öncelikle Dergi kapsamı içinde olup olmadığı bakımından değerlendirilir. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası’nın bilimsel yayını olan Teknik Dergi’nin kapsamı, doğal olarak, inşaat mühendisliğinin kapsamıyla örtüşür. “İnşaat mühendisliği” kavramının tanımı ve özellikle kapsamı ile bu kapsam içinde yer alan etkinliklerin meslek içindeki ağırlıkları, çok doğal olarak, zamanla değişmektedir. Hiç kuşku yoktur ki, son yarım yüzyılda mesleğin kapsamında ve algılanmasında belirgin değişiklikler gerçekleşmiştir. Eskiden teknik konular büyük bir ağırlık taşıırken, bugün yönetsel etkinlikler önem kazanmıştır. Enerjinin etkin kullanımı, sürdürülebilirlik gibi, tarihi yapılar, kültürel varlıklara saygı gibi eskiden pek dert edilmeyen konular bugün öncelik kazanmıştır. Bu gelişmeleri irdeleyen Yayın Kurulu’nun önerisi üzerine, bundan sonra, Dergi’ye ulaşan yazıların öndeğerlendirmesinde sözü edilen kapsam genişlemesi göz önünde tutulacaktır. Bununla birlikte, yönetsel niteliği ağır basan yazıların değerlendirilmesinde de özgünlük ve bilime ya da uygulamaya katkı ölçütleri, ödünsüz biçimde uygulanacaktır.

Teknik Dergi okurlarının ve yazarlarının bilgisine saygı ile sunar, sağlık, mutluluk ve başarı dolu günler dileriz.

Tuğrul Tankut
Yayın Kurulu adına